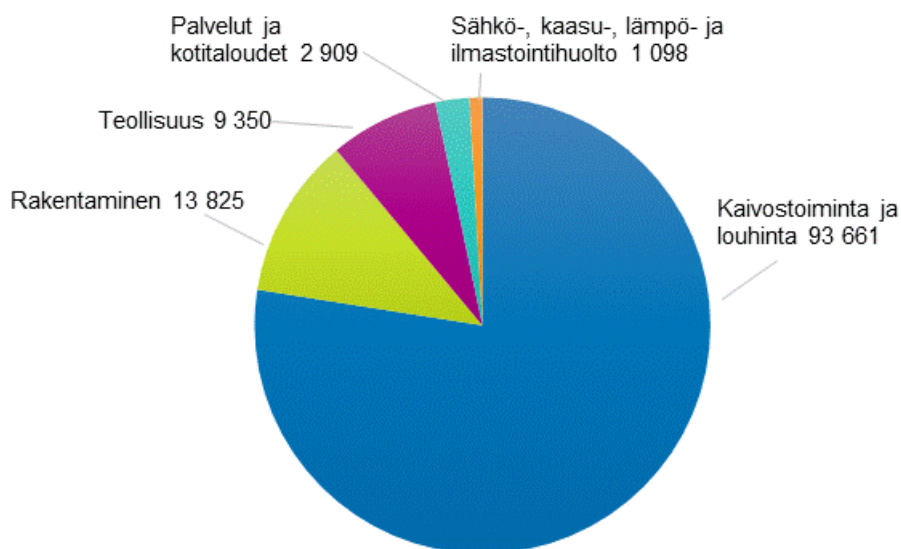

Jätetilasto 2016

Kaivostoiminta ja rakentaminen kasvattivat jätteiden kokonaismäärää 2016

Lisääntynyt mineraalien kaivu nosti vuonna 2016 jätteiden kokonaismäärän noin 123 miljoonaan tonniin. Mineraalien kaivun osuus kokonaisjättekertymästä oli runsas 93 miljoonaa tonnia pintamaita, sivukiveä sekä rikastushiekkaa. Kaikkien jätteiden määrä kasvoi noin 15 prosentilla, ja vaarallisten jätteiden määrä noin 14 prosentilla vuodesta 2015.

Jätteiden kertymät sektoreittain ja jätelajeittain vuonna 2016, 1000 tonnia vuodessa

Rakentaminen on toinen mineraalisia jätteitä huomattavasti kerryttävä toimiala, mutta sen jätteiksi luokiteltavien maamassojen määrät kuitenkin vähenivät samaan aikaan noin kahteentoista miljoonaan tonniin. Muiden rakennusjätteiden määrä pysyi ennallaan vajaassa 1,8 miljoonassa tonnissa. Rakentamisesta kertyneiden ylijäämämaiden materiaalihyötykäyttö ei näytä tilastojen valossa lisääntyneen, ja kertyneitä maamassoja on jouduttu läjittämään maankaatopaikoille entistä enemmän.

Teollisen tuotannon sekä energiasektorin kokonaisjättemäärä kasvoi 2,9 prosentilla (vajaalla 300 000 tonnilla) 10,4 miljoonaan tonniin.

Tuotannon jätemäärien maltillinen kasvaminen on linjassa yhdyskuntajätteiden määrän kehityksen kanssa. Yhdyskuntajätteiden määrä lisääntyi 2,74 miljoonasta tonnista 2,77 miljoonaan tonniin, eli runsaan prosentin.

Palveluiden ja kotitalouksien yhteenlaskettu jätemäärä kasvoi noin 2,9 miljoonaan tonniin.

Jätteiden käsittelyssä lisääntynyt jätteiden määrä näkyi käsiteltyjen jätemäärien kasvuna. Varsinaisia uusia suuntauksia ei eri käsittelytapojen välillä ollut, vaan edellisten vuosien tapaan jätteiden energiahyödyntäminen lisääntyi ja kaatopaikkasijoitus väheni kun verrataan jätemääriä ilman kaivannaistoiminnasta ja rakentamisesta kertyneitä mineraalijätteitä.

Ilman mineraalijätteitä jätteistä hyödynnettiin energiana noin 47 prosenttia ja materiaana noin 41 prosenttia, kaatopaikalle päätyi hieman alle 11 prosenttia. Vaikka materiaalihyödynnetyn jätteen suhteellinen osuus hieman laski ja energiahyödyntämisen osuus kasvoi, määrällisesti vuonna 2016 materiaalihyödynnettiin 1,3-kertainen määrä jätettä edelliseen vuoteen verrattuna.

EU on ottanut viime vuosina tavaksi seurata nimenomaan jätemäärien ja käsittelytapojen kehitystä ilman mineraalijättemääriä, koska näiden suuri määrä verrattuna kaikkiin muihin jätteisiin peittää helposti alleen muiden jätteiden määrissä ja käsittelyssä mahdollisesti tapahtuvat muutokset.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Jätteiden synty 2016, 1000 tonnia	4
Liitetaulukko 2. Jätteiden käsittely 2016, 1000 tonnia	4
Laatuseloste: Jätetilasto.....	6

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Jätteiden synty 2016, 1000 tonnia

	Kemialliset jätteet	Metallijätteet	Paperi- ja pahvijätteet	Puu-jätteet	Eläin- ja kasvijätteet	Kotitalous- ja muut sekalaiset jätteet	Lietteet	Mineraalijätteet	Muut jätteet	Yhteensä	Josta vaarallista jätettä
TOL B, Kaivostoiminta ja louhinta	0	0	0	0	0	0	0	93 661	0	93 661	633
TOL C 10-12 Elintarvikkeiden, juomien ja tupakkatuotteiden valmistus	1	2	5	3	492	45	38	69	82	738	14
TOL 16 Sahatavaran sekä puutuotteiden valmistus	2	3	1	1 818	101	11	0	12	1	1 948	10
TOL 17-18 Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus, painaminen ja tallenteiden jäljentäminen	202	21	213	2 387	4	269	403	168	96	3 763	4
TOL 19-22 koksen, öljytuotteiden ja kemikaalien valmistus	94	29	4	7	3	280	103	58	13	591	102
TOL 23 Ei metallisten mineraalituotteiden valmistus	4	16	1	1	0	46	5	202	54	329	5
TOL 24-25 Metallien jalostus ja metallituotteiden valmistus	59	125	5	6	0	80	63	1 377	1	1 716	897
TOL D, Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	2	9	1	104	0	8	15	957	1	1 098	57
TOL E, Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto	28	95	95	70	42	109	232	804	551	2 026	318
TOL F, Rakentaminen	0	126	0	264	1	14	5	13 389	27	13 825	146
TOL G-U, Palvelut ja hallinto	40	67	170	39	111	458	51	49	131	1 117	74
Muut toimialat (A, C 13-15, C 26-33)	9	109	3	10	1	12	1	115	7	266	9
Kotitaloudet	0	113	72	29	261	1 076	0	0	240	1 792	118
Yhteensä	442	715	570	4 738	1 016	2 408	916	110 862	1 202	122 869	2 388

Liitetaulukko 2. Jätteiden käsittely 2016, 1000 tonnia

	Hyödyntäminen energiana	Hävityspoltto	Materiaali-hyödyntäminen	Kaatopaikkasijoitus ja muu loppukäsittely	Yhteensä
Kemialliset jätteet	8	30	136	139	313
Metallijätteet	0	0	162	1	163

	Hyödyntäminen energiana	Hävityspoltto	Materiaali-hyödyntäminen	Kaatopaikkasijoitus ja muu loppukäsittely	Yhteensä
Paperi- ja pahvijätteet	35	0	522	0	557
Puujätteet	3 161	3	123	0	3 287
Eläin- ja kasvijätteet	98	0	715	10	823
Kotitalous- ja muut sekalaiset jätteet	1 603	9	280	232	2 124
Lietteet	312	0	152	163	627
Mineraalijätteet	247	1	6 533	109 763	116 544
Muut jätteet	224	11	649	132	1 016
Yhteensä - Total	5 688	55	9 272	110 440	125 456
Josta vaarallista jätettä:	125	42	113	1 723	2 004

Laatuseloste: Jätetilasto

Relevanssi

Jätetilaston laatii Tilastokeskus. Se kuuluu Suomen viralliseen tilastoon (SVT) sekä Euroopan tilastojärjestelmään (ESS). Tilasto laaditaan EU:n jätetilastoasetuksen (EU 2150/2002) ja sen korjausten ja tarkennusten mukaisesti. Suurin osa tilaston tiedoista perustuu julkisten laitosten tai toimielinten keräämiin rekisteri- ja tilastoaineistoihin. Tuottajavastuuorganisaatiot ovat myös velvoitettuja toimittamaan tietoa jatkuvasti. Yhteistyö tiedon tuottajien kanssa on vakaalla pohjalla ja tilastoinnin jatkuvuus taattu.

Jätetilastossa seurataan jätekertymien sekä jätteiden käsittelyn määriä ja näiden muutoksia. Tilasto kattaa kaikki jätteiden luokat ja jakeet kohdistettuna kansantalouden päätoimialoille ja kotitalouksiin. Tilasto on tarkoitettu yhteiskunnallisen päätöksenteon, yritysten ja muiden sidosryhmien sekä tutkimuksen tarpeisiin. Aineisto kerätään yhtenevästi koko valtakunnan alueelta, pois lukien Ahvenanmaa, jonka tiedon toimittaa Ahvenanmaan tilastoviranomainen ÅSUB. Jätteiden kertymä ja käsittely tilastoidaan erikseen. Kertymä kertoo yhden vuoden aikana valtakunnan rajojen sisällä syntyneen jätteen määrän tuhansina tonneina. Käsittelyluvut kertovat jätteen hyödyntämisestä ja hävittämisestä käsittelytavan mukaan jaoteltuna. Jätetilaston taustaluokitteluna käytetään yleistä toimialaluokitusta. Jätteet luokitellaan tilastolainsäädännön mukaisen jäte- ja ongelmajäteluettelon sekä tilastollisen jäteluokituksen mukaan. Luokitukset ovat saatavilla osoitteessa <http://www.stat.fi/meta/luokitukset/index.html>. Jätteen käsittelyä kuvaavia R ja D – koodeja käytetään direktiivin 2008/98/EY mukaisesti.

Menetelmäkuvaus

Tilastoaineistona käytetään pääosin ympäristöhallinnon VAHTI - valvonta- ja kuormitustietojärjestelmän tietoja, joita täydennetään Tilastokeskuksen kokoamalla tiedoilla. Täydentäviä tietoja saadaan muista tilastoista, valtion rekistereistä sekä mm. Työ- ja elinkeinoministeriön, Suomen ympäristökeskuksen, ELY-keskusten, tutkimuslaitosten, käsittelylaitosten ja tuottajavastuuorganisaatioiden keräämistä tiedoista. Kansalliset tarpeet pyritään huomioimaan tilaston tuotannossa. Ensisijaisesti jätetilaston kehittymistä kuitenkin ohjaa eurooppalainen tilastolainsäädäntö ja siinä asetetut vaatimukset.

Tietojen tarkkuus ja oikeellisuus

Teollisuuden toimialojen osalta jätteen kertymistä ja käsittelyistä saadaan täsmällistä valvontatietoa suoraan VAHTI -järjestelmästä. Tietojen tarkistamiseen käytetään Tilastokeskuksen keräämiä tuotantomäärätietoja. Muiden toimialojen ja kotitalouksien osalta jätekertymien määrittämiseen käytetään toimialakohtaisia raportteja tai malleihin perustuvia laskentamenetelmiä. Joissakin tapauksissa eri tietolähteiden tietoja joudutaan yhdistämään. Yhdyskuntajäte jaetaan teollisuuden, palvelusektorin ja kotitalouksien jätteiksi laskentamallin avulla paperi- ja pahvijätettä lukuun ottamatta. Laskentamalli perustuu ensisijaisesti YTV-alueella tehtyyn jätetutkimukseen. Paperi- ja pahvijätteen määristä saadaan tietoa suoraan jätteen kerääjiltä. Jätteen käsittely on valvottua, luvanvaraista toimintaa, josta saadaan myös täsmällistä valvontatietoa suoraan VAHTI-järjestelmän kautta. Tuottajavastuuorganisaatiot keräävät ja toimittavat tietoja tuottajavastuun alaisista jätteistä.

Tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tilaston mittausjakso on yksi kalenterivuosi. Jätetilastossa julkaistavat tiedot ovat lopullisia tietoja. Niitä voidaan kuitenkin muuttaa myöhemmin, esimerkiksi käsitteistön muuttuessa tai tietojen tarkentuessa. Muutoksista ilmoitetaan jätetilaston sivulla Tilastokeskuksen www-palvelussa. Jätetilaston julkistamistiedot löytyvät Tilastokeskuksen julkistamiskalenterista verkko-osoitteesta <http://tilastokeskus.fi/ajk/julkistamiskalenteri/index.html>

Tietojen saatavuus ja selkeys

Jätetilaston tiedot ovat saatavilla Tilastokeskuksen www-palvelussa osoitteessa <http://www.stat.fi/til/jate/index.html>. Tilastotiedot raportoidaan kahden vuoden välein EU:n tilastovirastolle Eurostat:iin, jonka kautta tiedot päätyvät kansainvälisiin tilastotietokantoihin ja julkaisuihin.

Tilastojen vertailukelpoisuus

Jätteiden kertymät ja käsittelyt ovat saatavilla keskenään vertailukelpoisina taulukoina vuodesta 2004 lähtien. Yhdyskuntajätteeksi katsottavien tukku- ja vähittäiskaupan jätteiden osalta tilastointi on tarkentunut vuoden 2015 tiedoista lähtien, mikä lisää yhdyskuntajätteiksi luokiteltujen jätteiden kokonaismäärää sekä vaikuttaa eri käsittelymuotojen välisiin suhteisiin. Jätetilastoinnin käsitteistö löytyy täsmällisesti määriteltynä jätetilastoasetuksen implementoinnin käsikirjasta (Manual on waste statistics), joka on saatavilla web-sivulla osoitteessa

<http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/592604/KS-RA-13-015.EN.PDF/055ad62c-347b-4315-9faa-0a1ebcb1313e>

Yhtenäisyys

Tilastoinnissa käytetyt kansalliset luokitukset ovat yhteensopivia eurooppalaisten luokitusten kanssa joko suoraan tai luokitusavaimen avulla. Luokitusten muutokset ja poikkeamat tilastointi- ja raportointikäytännöissä voivat aiheuttaa vaihtelua eri vuosien välillä tai vaikeuttaa tilastojen kansainvälistä vertailua.

Lisätietoja

Juha Espo 029 551 3463

Johanna Pakarinen 029-5513313

Vastaava tilastojohtaja:
Ville Vertanen

ymparistotilinpito@stat.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Jätetilasto - Yhdyskuntajätteet 2016, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-3339 (pdf)